

Hendrikus Hermanus Johannes van Kuipers is geboren op 3 november 1912 in Steenwijk. Hij was de zoon van Hendrikus Martinus Antonius van Kuipers en Elisabeth Johanna Petronella Ascherman.

Henk was vaandrig (scoutsleiding) bij Groep 1 De Kaninefaten, in Alkmaar, de groep waar Doeke Bosscher groepsleider was. Hij nam in februari 1933 afscheid omdat hij naar Arnhem verhuisde. Daar werd hij vaandrig bij de Zwervers. In november 1934 gaat hij naar Haarlem en wordt daar lid van groep 3. In 1937 keert hij terug naar Arnhem en wordt hopman en later ook groepsleider bij de Zijpse Trekkers in Arnhem, de groep waar ook Hans en Bert Kuik lid van waren. In 1938 is hij ook stamcorrespondent bij de Zijpse Voortrekkers, de stam van de Zijpse Trekkers. H. Hupkes is dan Baas bij de stam. Hij woonde op de Jansstraat 11 in Arnhem.

Henk werkte als directeur bij van Industriewater Eerbeek BV maar was in de septemberdagen van 1944 gepensioneerd.

Aan het begin van de oorlog had hij nationaal socialistische sympathieën. Hij was één van de ongeveer vijftig leiders en leidsters, in hoofdzaak uit de oude Jeugdstorm afkomstig, die in augustus 1940 deelnam aan een veertiendaagse cursus op de Reichsjugendführerschule in Potsdam. Daar ontstond het idee tot gelijkschakeling van de gehele Nederlandse jeugd in één organisatorisch verband, de te stichten 'Nederlandsche Jeugd'. Om dit te bereiken wilden ze uitgaan van de belangrijkste bestaande jeugdgroepen, die onder een commissaris geplaatst dienden te worden, waarvoor het oog weldra op Rambonnet viel. In aanmerking kwamen: de padvinderij, de RK jeugdorganisaties, de arbeidersjeugd, d.w.z. A JC en Arbeiders Sportbond en de agrarische jeugd. Van Kuipers voerde overleg met het Nationaal Hoofdkwartier van de Nederlandsche Padvinders. Het voornemen mislukte omdat de jeugdorganisaties niet wilden aansluiten. Van Kuipers keerde terug naar de padvinderij, waarna hij later illegaal werk. Uiteindelijk werd Scouting op 2 april 1941 door de Duitsers verboden.

In januari 1942 verklaarde Duitsland dat het noodzakelijk was arbeiders uit de bezette gebieden te verplichten voor de Duitse oorlogsindustrie te werken. In die maand werd in Nederland de Nederlandse Arbeidsdienst ingesteld. Jonge mannen moesten voor deze dienst hun arbeidsdienstplicht vervullen. Nederlandse werklozen waren al vóór die tijd verplicht om werk in Duitsland aan te nemen als ze steun of een uitkering ontvingen. In mei 1943 voerde de bezetter in Nederland officieel de Arbeitseinsatz in. Alle jongemannen tussen de achttien tot vijfendertig jaar kregen een oproep om zich te melden. Omdat dit niet genoeg werkkrachten opleverde, besloten de Duitsers om de leeftijdscategorie te verruimen naar zeventien tot veertig jaar. Ook werden er razzia's gehouden waarbij mensen opgepakt werden die daarna in Duitsland tewerkgesteld werden. Van 5 mei tot 26 november 1943 werd Henk tewerkgesteld in Herne, Duitsland.

In de oorlog was hij brandmeester van de vrijwillige brandweer bij de groep Willemsplein. Bert van Kuik doet ordonnansdienst bij de brandweer en zijn broer Hans heeft zich aangemeld bij de transportcolonne van de Eerst Hulpdienst.

Henk melde zich in september 1944 op verzoek van Hans en Bert Kuik bij het St. Elisabeth's Gasthuis, waar veel Britse militairen en burgerslachtoffers heen gebracht werden. Bert en Hans hielpen samen met hun hopman Henk van Kuipers en vier vrienden/medescouts; Frans Wiessing, Ton Gieling, Gerard Schreuder en Hessel Prinsen, bij het verzorgen van gewonde Britse soldaten. Toen het vechten voorbij was en de stad was ingenomen door Duitse troepen, hielpen zij verschillende Britse soldaten uit het ziekenhuis te ontsnappen.

Henk was belast met het begeleiden van de Rode Kruishelpers. Ze zorgen er onder andere voor dat patiënten niet te snel beter gemeld werden zodat ze niet weggevoerd werden in krijgsgevangenschap. Op een gegeven moment werd het ziekenhuis ontruimd en werden de gewonden geëvacueerd. Het Ziekenhuis kwam terecht in Nunspeet en Henk ging mee.

Aan de loyaliteit van Henk van Kuipers werd getwijfeld na de Tweede Wereldoorlog. De moeder van Hans en Bert Kuik schreef vervolgens een brief aan de Politieke Opsporings Dienst, waarin zij uiteenzet hoe Van Kuipers hopman was bij de padvinders. Helaas had hij een tijdje Duitse kleding gedragen, maar na een korte periode had hij zijn verstand teruggekregen, en hij wilde dit ook bewijzen. Tijdens de evacuatie is Van Kuipers kapitein van de transportcolonne van het Rode Kruis geweest. Ze noemde het domheid dat hij tijdelijk Duitse sympathieën had gekoesterd.

Henk is overleden op 4 september 1996 in Apeldoorn. Zijn naam komt voor in het Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging (CABR).

Scouting De Zipse Trekkers werkte sinds 1977 nauw samen en is in 1982 formeel samengegaan met de Louise de Colignygroep; de nieuwe naam werd Scouting ZT de Coligny. In 2005 is de groep opgeheven

Meer informatie

[Geboorte Hendrikus Hermanus Johan van Kuipers op 3 november 1912 te Steenwijk » Open Archieven](#)

[Ook tieners betrokken bij verzet Slag om Arnhem | Historiek](#)

De verschrikking van de nacht: ooggetuigen van de Slag om Arnhem door Tony Sheldon
De zwarte herfst, Arnhem 1944 door A. Dekkers en L.P.J. Vroemen

[De verkenner; off. orgaan voor de Padv. Beweging in Nederland, jrg 19, 1933, no. 5, 1933 » 1933-05 - Pag. 31 | Delpher](#)

[Weest paraat; officieel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 17, 1933, no 2, 1933 » 1933-02 - Pag. 6 | Delpher](#)

[Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 17, 1933, no 8, 1933 » 1933-09 - Pag. 5 | Delpher](#)

[Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 18, 1934, no 10, 1934 » 1934-11 - Pag. 8 | Delpher](#)

[Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 22, 1937, no 7, 1937 » 1937-07 - Pag. 25 | Delpher](#)

[Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 25, 1939, no 2, 1939 » 1939-02 - Pag. 32 | Delpher](#)

[1802 Baukje Gesina Postuma; Brief - Kuik \(Gelders Archief\) - Gelders Archief](#)

[1661 Baukje Gesina Postuma; Brief - Kuik \(Gelders Archief\) - Gelders Archief](#)

[Correspondentie van Mr. M.M. Rost van Tonningen. Deel 1. 1921 - mei 1942 \(wikimedia.org\)](#)

["De huifkar"; algemeen maandblad van en voor voortrekkers der Nederlandsche Padvindersbeweging, jrg 6, 1938, no. 59, 1938 » 1938-04 - Pag. 10 | Delpher](#)

[Oorlog voor de Rechter](#)

[Registratie » Open Archieven](#)

[Hendrikus Hermanus Johan van Kuipers \(Steenwijk, 3 november 1912 - Apeldoorn, 4 september 1996\) - Oorlogsbronnen.nl](#)

- Hans Kuik, Gerard Schreuder, Jan Kusters en Henk van Kuipers in het St. Elisabeths Gasthuis in Arnhem. September 1944
- Een ploeg van het Rode Kruis in het St Elisabeths Gasthuis te Arnhem. Staand links Hans Kuik, Henk van Kuipers, geheel in wit gekleed Truus Knippers [Beeldbank \(Gelders Archief\) - Gelders Archief](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.